

Základní pojmy z oblasti krizového řízení a ochrany obyvatelstva

Pojmy z hlediska krizového řízení a ochrany obyvatelstva jsou umístěny na KRIZPORTu (<http://krizport.firebrno.cz/dokumenty/prehled-pojmu>). Snažili jsme se o lidský způsob vysvětlení nejrůznějších pojmů z „naší“ problematiky.

Krizový portál KRIZPORT

Doporučujeme umístit banner KRIZPORTu na webové stránky.

Záložka Aktuality (hlavní strana po přihlášení)

Aktuální informace ohledně vývoje závažné mimořádné události nebo krizové situace (jednotlivá rozhodnutí hejtmána, vlády nebo např. informace o zaplavených/evakuovaných oblastech, apod.)

Hlavní menu (důležité položky)

➤ Rady

Příručky týkající se požární ochrany, ochrany obyvatelstva, rady chytrých blondýnek a informační balíčky pro obyvatelstvo ohledně povodní, radiační havárie a blackoutu. Je zde také uveden postup vyžadování vysoušečů.

➤ Dokumenty

1. [Právní předpisy](#)
2. V části Dokumenty, Metodiky, Ochrana obyvatelstva je možné najít např. [Zásady provádění evakuace v Jihomoravském kraji](#)
3. V sekci Dokumenty naleznete mimo jiné také [Plán odezvy orgánů obce na mimořádné události](#)

➤ Aktuální situace

Předpovědi vývoje počasí, vydané výstrahy Českého hydrometeorologického ústavu, aktuální uzavírky a omezení v dopravě, hladiny toků v JMK a další důležité odkazy.

➤ Plány havarijní

V Havarijním plánu JMK (po přihlášení do neveřejné sekce) naleznete pro případ potřeby:

1. Analýza rizik [A2-1 – Přehled zdrojů ohrožení na území JMK](#). Hrozby ve správním obvodu obce, ohrožené hodnoty, dopad apod. by na území mohly mít.

Žádáme o spolupráci na udržování aktuálních údajů v analýze rizik (A2-1 – Přehled zdrojů ohrožení na území JMK.)

2. [C6-1, 2 a 3 – Plán evakuace - Počty a místa umístění](#) tabulka uvádějící druh mimořádné události, při jejímž vzniku existuje potenciální riziko nutné evakuace, zdroj ohrožení, počet ohrožených osob a kam by tyto osoby byly v případě vzniku mimořádné události evakuovány.

Žádáme o pravidelnou kontrolu, zda jsou údaje reálné.

KRIZMAPY

Jedná se o webovou mapovou aplikaci, která je přístupná pouze pro uživatele neveřejné části portálu KRIZPORT. Obsahuje základní podkladovou mapu i leteckou mapu.

Obsahuje všechny zdroje ohrožení v JmK. Např. **rozlivy s aktuálními daty** (nejdéle půl roku stará –

vrstvy od Povodí z Krajského úřadu).

Plán odezvy orgánů obce na mimořádné události (**POOO**)

Tento plán (konkrétně operativní část) má formu jednotlivých kroků, na které by neměl starosta zapomenout při řešení mimořádné události/krizové situace. Jedná se o postupy a opatření, které musí orgány obce podle zákona učinit (varování informování, evakuace, nouzové přežití).

Plán si zpracovávají orgány obce. Jsou ke stažení na KRIZPORTu (hlavní nabídka – dokumenty). Ze strany HZS JmK je nabízena metodická pomoc při zpracování.

Povodňová problematika

Povodňový orgán nižšího stupně může požádat povodňový orgán vyššího stupně o převzetí řízení ochrany před povodněmi v případě, že vlastními silami není schopen tuto ochranu zajistit.

Nezapomenout informovat o nebezpečí a průběhu povodně povodňové orgány sousedních obcí a povodňový orgán obce s rozšířenou působností.

V Plánu odezvy orgánů obce na mimořádné události jsou nabídnuty postupy a opatření při povodních. Jinak doporučujeme postupovat dle povodňového plánu, pokud je zpracován.

[Rady pro občana – povodně](#)

Vysoušeče

Na provádění sanačních a obnovovacích prací při likvidaci následků povodňových aj. obdobných mimořádných událostí lze vyžádat u HZS JmK k zapůjčení vysoušeče. Postup vyžadování vysoušečů je mimo jiné uveden na KRIZPORTu – RADY – [Postup vyžadování vysoušečů](#).

Forma a náležitosti žádosti:

- vysoušeče se vyžadují e-mailem (preferujeme) nebo dopisem (spisem) u ředitele územního odboru HZS, v případě okresu Brno – město a Brno – venkov požadavek vyřizuje vedoucí oddělení ochrany obyvatelstva a krizového řízení
- v žádosti je vždy třeba uvést základní údaje o místě a rozsahu mimořádné události, údaje o identifikaci vypůjčitele a předpokládaném počtu potřebných vysoušečů
- vysoušeče se ze strany HZS JmK zapůjčují bezplatně.

Zásady provádění evakuace v JMK

Slouží jako doporučená jednotná dokumentace pro činnost orgánů obcí a jednotek požární ochrany při plánování a provádění evakuace pro případ mimořádné události (nebo krizové situace). Více na [KRIZSPORT/Methodiky/Ochrana obyvatelstva/Zásady provádění evakuace v JMK](#).

Zásady se skládají z:

- **obecných informací** o evakuaci (*pojmy, druhy evakuace, plánování evakuace, kompetence dotčených subjektů, zvláštnosti při provádění evakuace, apod.*),
- **postupů** (též „checklistů“) orgánů obce a jednotek požární ochrany při realizaci jednotlivých variant evakuace (*Checklist starosty obce a JSDH obce k provedení evakuace v rámci jedné obce, Checklist starosty obce a JSDH obce k provedení evakuace z ohrožené obce, Checklist starosty obce a JSDH obce k zabezpečení evakuace v příjmové obci*)

- **vzorů dokumentace** (formulář k evidenci evakuovaných osob, nařízení evakuace za krizového stavu, informace pro obyvatelstvo při vyhlášení evakuace – obecně, informace pro obyvatelstvo při vyhlášení evakuace – Jaderné elektrárny Dukovany, informace pro obyvatelstvo příjmové obce, provozní řád evakuačního a přijímacího střediska, směrovky a označení, cedule na stůl)

Varování a informování - zapojení do Operačního programu Životního prostředí (OPŽP)

Ve správním území obcí, kde hrozí povodně, je možné modernizovat koncové prvky varování a informování obyvatelstva a zároveň digitalizovat povodňové plány. Dotační program zahrnuje obojí současně. Spoluúčast obce na výstavbu koncových prvků je cca 30%, zbytek plní hradí OPŽP. Digitální povodňový plán obec hradí cca z 20% a OPŽP plní zbytek.

Vyhlášené výzvy pro dané specifické cíle jsou zveřejňovány na www.opzp.cz.

PANEL nestátních neziskových organizací JMK

V Jihomoravském kraji působí platforma pro koordinaci nestátních neziskových organizací „**PANEL NNO**“. Jedná se o dobrovolné seskupení nestátních neziskových organizací (dále i „NNO“), které spolupracují za účelem koordinované součinnosti při provádění záchranných a likvidačních prací, poskytování humanitární pomoci obyvatelstvu a obcím za mimořádných událostí a krizových situací a při řešení jejich následků.

Starosta může aktivovat Panel NNO JMK cestou Krajského operačního střediska HZS JmK, doporučujeme učinit tak prostřednictvím velitele zásahu. Náhrady za poskytnutí věcné a osobní pomoci Panelem NNO JMK při koordinovaném řešení následků mimořádných událostí v rámci IZS a za krizových stavů poskytuje Krajský úřad JMK.

Úkolem Panelu NNO JMK je například vytvářet intervenční týmy, provádět psychosociální intervenci, zabezpečovat duchovní činnost, zabezpečovat zdravotnickou pomoc, zabezpečovat budování a provoz evakuačních zařízení, zajišťovat humanitární pomoc postiženým územím, zajišťovat náhradní zásobování obyvatelstva pitnou vodou a potravinami, zabezpečovat materiální podporu zasaženým občanům i zasahujícím složkám IZS a spolupracujícím osobám (voda, potraviny, ošacení, deky), zajišťovat volné ubytovací kapacity pro potřeby nouzového ubytování, zabezpečovat personální výpomoc obcím k zajištění nouzového přežití obyvatel.

Technik ochrany obyvatelstva (**TOOB**)

Důvodem, proč doporučujeme proškolení člena J SDH na technika ochrany obyvatelstva, je možnost využití takto orientovaného člověka pro činnosti týkající se oblasti krizového řízení a ochrany obyvatelstva. Je možné také tohoto člena J SDH pověřit plněním požadavků, které oddělení ochrany obyvatelstva a krizového řízení klade na starosty (analýza rizik, zpracování Plánu odezvy orgánů obce na mimořádné události, udržování aktuálních kontaktů, apod.).

Technik ochrany obyvatelstva provádí odbornou přípravu v jednotce na tomto úseku, pracuje jako člen krizového štábu obce při řešení mimořádných událostí (je-li krizový štáb v obci zřízen), podílí se na tvorbě dokumentace vztahující se k realizaci opatření ochrany obyvatelstva a krizového řízení na úrovni obce (např. povodňový plán, Plán odezvy orgánů obce na mimořádné události). Dále spolupracuje s obcí při provádění preventivně výchovné činnosti a spolupracuje s HZS JmK při

aktualizaci údajů o ohrožení na území obce a ostatních informacích vedených o obci na KRIZPORTu (kontakty, nouzové přežití apod.).

Požadavky ochrany obyvatelstva v územním plánování na úrovni obce

HZS je dotčeným orgánem, který se vyjadřuje k územním a regulačním plánům obce a jejich změnám. V rámci územního plánování požadujeme dodržování vyhlášky MV č. 380/20002 Sb., k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva konkrétně §20 a 21.

Jedná se o řešení opatření ochrany obyvatelstva, zejména návrh ploch pro požadované potřeby (evakuace obyvatelstva a jeho ubytování, řešení obslužných komunikací tak, aby byl umožněn příjezd zasahujících jednotek, nouzového zásobování vodou a el. energií, ochrany území před průchodem zvláštní povodně apod.)

Rovněž požadujeme zajištění normovaných zdrojů požární vody, především pro nově vznikající plochy bydlení a plochy výroby.

V rámci svých stanovisek nedoporučujeme umísťování budov zvláštního významu (např. školy, sociální zařízení, elektrické rozvodny apod.) především v záplavovém území či zónách havarijního plánování.

Preventivně výchovná činnost

- <http://krizport.firebrno.cz/navody/chytre-blondynky-radi>
- <http://www.hasik.cz/>
- <https://www.zachranny-kruh.cz/>
- možnost kontaktovat koordinátora PVČ (prostřednictvím kontaktu na zástupce HZS, konající návštěvu)

Informace pouze pro vybrané obce

Evakuované obce ze zóny havarijního plánování Jaderné elektrárny Dukovany

[Kalendář](#)

[Rady pro občana – radiační havárie](#)

[Zásady prováděné evakuace v JMK](#)

Jodid draselný

Pro případnou potřebu jodové profylaxe je vytvořena záloha jodových preparátů, která je uložena u HZS kraje. V případě potřeby je možné jodid draselný zakoupit v lékárnách.

Další přímá rezerva je u obcí v zóně havarijního plánování (cca 10 %). Tablety jodidu draselného se pravidelně obměňují z důvodu uplynutí jejich použitelnosti (po pěti letech). Obměnu zabezpečuje ČEZ a.s.

Příjmové obce ze zóny havarijního plánování Jaderné elektrárny Dukovany

- výtípnování místa pro evakuované
- [Zásady prováděné evakuace v JMK](#)
- Možnost využití PANELu NNO

Plány opatření

Na území JmK existují objekty a zařízení manipulující s nebezpečnými látkami, pro které se nezpracovávají vnější havarijní plány podle zákona o prevenci závažných havárií, a které představují velmi výrazný zdroj možného ohrožení obyvatelstva.

Z tohoto důvodu HZS JmK nad rámec zákona zpracoval „[Plány opatření pro případ vzniku mimořádné události](#)“ pro území v okolí provozovatelů nakládajících s nebezpečnými látkami (tzv. „zónu ohrožení“). Jejich přehled a obsah je možné najít na KRIZPORTu v Havarijním plánu (operativní část B. 3).

Plány opatření byly vyhotoveny ve formě listu / karty. List A řeší činnosti při úniku nebezpečné látky v rámci areálu provozovatele (činnost provozovatele, Krajského operačního střediska HZS JmK, Policie ČR, jednotek požární ochrany, Zdravotnické záchranné služby, městské policie a celkovou organizaci zásahu). Přiložena je i mapa se zónou ohrožení, uzávěry, shromaždištěm apod. List B řeší postupy v případě úniku nebezpečné látky mimo areál provozovatele (vyrozumění právnických a podnikajících fyzických osob, varování, ochrana osob, evakuace, zdravotnické a pořádkové zabezpečení, dekontaminace a ostatní).

Kontakty na příslušníky HZS JmK a další informace (aktuality, rady, dokumenty, informace o výjezdech):

- Na stránkách Hasičského záchranného sboru Jihomoravského kraje www.firebrno.cz